

UPPSALA
UNIVERSITET

Box 256
751 05 Uppsala

Besöksadress
Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare
Emmaline Ek

Telefon
018-471 3449

www.uu.se
emmaline.ek@uu.se

BESLUT

2024-06-04 UFV 2024/562

Naturvårdsverket
(registrator@naturvardsverket.se)

Remissvar: förslag att bilda en nationalpark på norra Gotland (NV-02823-19)

Beslut

Härmed beslutas

- att Uppsala universitet överlämnar expertgruppens yttrande som sitt svar på rubricerad remiss.

Bakgrund

Uppsala universitet har beretts möjlighet att yttra sig om rubricerad remiss från Naturvårdsverket. Remissen rör ett förslag om att bilda en nationalpark på norra Gotland, benämnd Bästeträsk, som Naturvårdsverket har tagit fram i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen i Gotlands län och Region Gotland.

Bifogat yttrande har utarbetats av professor Gunilla Rosenqvist, institutionen för geovetenskaper, samt föreståndare för forskningsstationen Ar och projektledare för Blått Centrum Gotland, universitetslektor Karin Bengtsson, institutionen för ekologi och genetik, Emma Björkvik, forskare vid institutionen för geovetenskaper, professor emerita Brita Svensson, institutionen för ekologi och genetik och Lotte van den Heuvel, doktorand vid institutionen för geovetenskaper.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor i närvaro av universitetsdirektör Caroline Sjöberg, efter föredragning av fakultetshandläggare Emmaline Ek. Närvarande därutöver var akademiombudsman Per Abrahamsson och Uppsala studentkårs ordförande Anton Sánchez Sulejmani

Anders Hagfeldt

Emmaline Ek

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2024-06-04 UFV 2024/562

Box 256
751 05 Uppsala

Besöksadress

Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare

Emmaline Ek

Telefon

018-471 3449

www.uu.se

emmaline.ek@uu.se

Remissvar: förslag att bilda en nationalpark på norra Gotland (NV-02823-19)

Övergripande generella synpunkter

Uppsala universitet (UU) ställer sig positivt till förslaget och ser stora möjligheter till att bidra med forskning, utbildning och utåtriktade aktiviteter.

Kommentarer och ändringsförslag

2.2

Nationalparkens omfattning av olika miljöer från land via sjö till kust och hav innebär ett viktigt skydd av vattnets flöde i landskapet.

2.2 - 2.5

Det är berikande och värdefullt att inkludera skydd av både natur och kulturarv. Namnet "Bästräsks nationalpark" är bra och understryker vattnets och den blå infrastrukturens betydelse i områdets mosaik av naturtyper.

2.8.1 - 2.8.2

UU ser positivt på att förvaltningen inbegriper skötselbehov i form av hävd i flera prioriterade naturvärden och välkomnar betoningen av människans betydelse för landskapet och den biologiska mångfalden.

Lugnet i naturen har ett viktigt upplevelsevärde som också har stor betydelse för de organismer som behöver skyddas från störning genom ljud och ljus.

2.8.4

Bland de negativa påverkansfaktorerna uppskattar UU särskilt att konsekvenserna av brist på hävd respektive vattenreglering tas upp som enskilda punkter. Vidare menar UU att risken för störande ljud bör kompletteras med risk för störande ljus.

3.2.1

I nationalparkens föreskrifter är det bra och relevant att aktiviteter som idag får bedrivas i området så långt som möjligt även kommer att vara tillåtna i framtiden. UU förstår behovet av jakt och ser positivt på den föreslagna tidsperioden. Här är det viktigt med tydlig information till besökare och allmänhet också om varför jakt krävs inom nationalparken.

Eldning bör endast tillåtas på anvisade lämpliga platser, kombinerat med tydlig information.

3.3.1

Skötseln av nationalparken inkluderar bibehållen och återupptagen hävd vilket innebär en stor uppgift för förvaltaren som sannolikt kräver tillförsel av extra resurser/medel.

3.3.2

UU välkomnar att vikten av öppenhet och tillgänglighet för alla poängteras. I arbetet med tillgänglighet förordar UU att innovativa cirkulära lösningar eftersträvas inom service och infrastruktur, till exempel rörande avfall, vatten och vatten. En plan för kollektivtrafik till nationalparken är ett utmärkt förslag.

UU ser positivt på möjligheten att kanalisera besökare genom zoner. Kopplat till detta är det viktigt att rätt information kommuniceras till besökarna. Här kan forskare och experter vid UU medverka till utformningen.

UUs forskare och experter bidrar gärna även till framtagande av naturvägledning och annan relevant kommunikation till besökare och allmänhet. I huvudtemat för naturvägledning önskar UU en utveckling av sista meningens om besökarens roll ("Genom nationalparken bevaras området för framtiden och du som vistas i parken har en viktig roll", s. 21), vilken nu är oklar.

3.4

UU bejakar möjligheten till delaktighet och inkluderingen av olika perspektiv i förvaltningen. Universitetets bidrag kan till exempel vara studier och utvärdering av samverkan inom skötselrådet och den adaptiva förvaltningen i stort.

4.1

Konsekvenser för hushållning med mark och vatten. För Gotland är vattenhushållningen en stor och viktig utmaning utifrån kalkberggrundens egenskaper och nederbördsmonster i samband med materialutvinning. Ur det perspektivet ser UU det som betryggande att nationalparken till största delen ligger inom riksintressena för naturvård, friluftsliv och kulturmiljö. Ett framtida hot är dock en potentiell kalkbrytning i de områden som nu inte omfattas av den föreslagna nationalparken. Detta eftersom vatten rinner från sydost mot nordväst (till Bästeträsk).

4.6

Konsekvenser för Region Gotland. Nationalparken kommer att bli viktig för alla bofasta på Gotland, inte enbart för den regionala utvecklingen på norra delen av ön. Ett långsiktigt engagemang och känslan av delaktighet kan byggas genom riktade aktiviteter för olika grupper, till exempel skolklasser, föreningar och seniorer.

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2024-06-04 UFV 2024/562

4.6.2

Vattenförsörjningen är en huvudutmaning för Gotland.

Naturvårdsverket omnämner här forskningsstationen Ar; UU vill med anledning av detta kommentera att den forskningsverksamhet som idag bedrivs vid Ar inte kommer att vara kvar så som den ser ut i dagsläget, och att det ännu inte är klarlagt hur verksamheten ska bedrivas framöver.